

RESSORGIMENTO

ANY XI * OCTUBRE, 1926 * NÚMERO 123
OFICINAS: PERGAMINO, 244 * BUENOS AIRES

PER ADQUIRIR

LLIBRES - REVISTES - DIARIS
I LES PUBLICACIONS CATALANES
EN GENERAL

ADRECEU-VOS A

S'ENVIA

LLISTA DE
L'EXISTÈNCIA
PRÈVIA
COMANDA DELS
INTERESSATS

2622 - Donato Alvarez - 2622
BUENOS AIRES

Magatzems "La Constància"

ABANS «EL CAP BERNAT»

DUACASTELLA I CIA.

Els millors assortits d'articles de Catalunya

VENEM ALS PREUS
MÉS REDUÏTS
DE BUENOS AIRES.

SEGURETAT
ABSOLUTA.
REMESES A TOT EL PAÍS.

CARLOS CALVO, 3623
UNION TELEF. 62 MITRE 4004

DEMANI'S OLI "SABATER"
ÉS DE REUS. EL MÉS FI,
D'OLIVA BONA I PURA.

3929 RIVADAVIA 3929

UNION TELEF. 62 MITRE 1570
COOP. TELEF. 597, OESTE

PICHINCHA, 180

U.T. 62, Mitre 7280 - C.T. 741, Central

GRAN ASSORTIT de VINS FINS

JEREZ RESTAURADOR
"EL CAP BERNAT"

Rovellons, préssecs i perdius de la casa PEDREROL I MIR, de Barcelona

RESSORGIMENT

ANY XI

BUENOS AIRES, OCTUBRE, 1926

NÚM. 123

LA IMPOSSIBLE REDEMPCIÓ

Aquells qui s'havien il·lusionat amb la quimera de redimir una determinada entitat catalana de Buenos Aires i menar-la al bon camí, hauran sofert una decepció terrible en constatar, altra vegada, que anaven molt errats d'osques i que, quant a catalanitat, la institució esmentada només pot arribar a les dues paraules que li serveixen de nom i a les tres que o'centa, com un sarcasme, damunt el portal d'entrada.

En descàrrec nostre direm que mai no havem cregut en la possibilitat d'una redempció semblant i afegirem que, donats els recursos emprats aquests últims temps pels que s'imposaren aquella tasca, creiem que hauria estat una forta pèrdua per Catalunya la conquesta de l'entitat, ja que per tal d'aconseguir un reduït, la possessió del qual fóra hipotètica, hom hauria abandonat un baluard inexpugnable, car la conquesta de l'entitat desafecta o contrària a l'esperit i a la llibertat de la pàtria era a base de dissoldre'n una de prestigi notori, de tremp indomptable, de reconeguda solvència patriòtica i de moralitat exemplar.

Amb penes i faties, aquells elements que s'imposaren la catalanització de l'esmentada entitat arribaren a obtenir uns llocs en el Consell Directiu i àdhuc hi foren en majoria cert temps. Llur influència fou nul·la, car ni pogueren evitar la celebració d'actes vergonyosos d'homenatge a elements de coneguda actació anticatalana a Barcelona, els quals es trobaren accidentalment ací.

No podem, per tant, creure que l'entitat vagi per bon camí a menys que ho sigui l'adherir-se al "Dia de la Raza", com el proppassat dia 12.

Però ni els homenatges als botiflers, ni les adhesions reiterades a actes i personalitats espanyolistes no són res davant el greuge que suava ha comès la cèlebre entitat catalana (de nom) a la dignitat de Catalunya. Fou el dia 11 de setembre, data històrica per als catalans. Qui més qui menys tothom sap que el dia 11 de setembre de 1714 Catalunya fou desposseïda de les darreres llibertats que li quedaven del temps de la seva independència nacional. El més tobi en catalanitat sap que l'esmentat dia és una data trista per nosaltres, i el que ha llegit una mica sap, demés, que aquell dia els catalans comandats pel general Villarroel i pel Conseller en Cap de la ciutat de Barcelona, En Rafel Casanova, caigueren retuts de fatiga a poder de l'opressor després de lluitar amb les armes durant mesos i mesos contra dos exèrcits poderosíssims, vist ells; les forces d'Espanya i França coaligades. Vol dir

això que els actes d'heroisme, d'abnegació i de sacrifici d'aquells patriotes sitiats durant un any a Barcelona, foren innumera-bles i cruents.

Catalunya no ha oblidat mai aquell magnífic exemple d'integritat patriòtica i cada any en aquell dia de luctuosa remembrança, ret homenatge fervorós a llur memòria. Les entitats catalanes espargides arreu del món i que tenen consciència de la personalitat nacional de Catalunya, segueixen l'exemple de la pàtria realitzant solemnes actes commemoratius.

Ara bé, l'entitat de la qual parlem, el dia 11 de setembre proppassat, sabeu com commemorà aquella gesta? Amb la representació d'una sarsuela espanyola, i ball, per tor-na. Aquesta és la veritat neta i crua. Aquest és el fet execrable, vergonyós, sense atenuants.

I bé, és hora d'acabar amb tant vilipen-

L'IMPERIALISME CATALÀ

Terres germanes de València i de Mallorca; terres amigues de Provença i Rosselló! Plançons ufanosos de l'arbre de la pàtria, en malhora allunyats de l'esperit pairal! Quantes de voltes, a l'ombra venerable dels vostres noms, no s'haurà inspirat la cançó d'un poeta o el somni d'un soldat? Quants de plans, quantes il·lusions no s'han teixit a l'entorn vostre, recordant les velles glòries o somniant glòries futures? Els poetes han cantat el seu enyor; nosaltres cantarem les amors nostres i vos en farem ofrena. El nostre present serà un exemple i un degotís de roja sang...

* * *

Heu pensat mai, amies, en el problema de les terres irredentes? Oh, si que hi heu pensat! No mereixerieu dir-vos catalans si el vostre record no s'hagués deturat en les fraternes confrades! Heu pensat, de segur, que en! propagar amb el màxim amor la nostra idealitat de deslliuranga en totes les comarques catalanes. Heu recordat la Catalunya vella — la dolça Catalunya, mare de Llibertats — i heu volgut ressuscitar-la rica i plena, forta i gran, amb un Estat paixant i popular i una irradiació mundial de la nostra cultura renaixent... I potser heveu anat més lluny encara. En les ales del desig heu vist una nova Catalunya Imperial, regina de la mar i de la terra — com la nostra Catalunya del vell temps — i heu vist el penó nostre, l'orifloma estel·lada dominant el cel blau de la Mediterrània...

di. Que es venguin la dignitat patriòtica, llepant la mà del botxi, res se'ns en dona; en el pecat trobaran la penitència. Però que, ultra la seva abjecció servil, es mostri encara d'allò més sagrat de Catalunya com és ara la sang d'aquells herois i màrtirs que moriren defensant la dignitat i la llibertat de la pàtria, és cosa que ultrapassa tota mesura i tolerància.

El dilema és ben clar: o fer-se còmplice de semblant profanació o repudiar-la, allunyant-se d'aquella casa que empestifa. La seva redempció hom veu ben bé que és impossible; si algun dubte quedava ja s'és esvanit. Fem-nos càrrec que és un malalt incurable que en comptes de regradar als seus benefactors els escup la cara, amb l'intent salànic de contaminar-los la pusterma del seu cos corrupte. La higiene, la profilaxia i la defensa personal aconsellen, en aquests casos, l'aïllament més absolut de l'empestat.

Allunyem-ne el contagi, catalans!

Però, ja sabem si els nostres germans volen la llibertat? Ja comptem les possibilitats del nostre esforç i l'estat d'esperit de les terres aimades?

La Catalunya estrieta — la Catalunya d'avui — té possibilitats de deslliuranga. A la nostra terra, esclava, temps ha que és un fet el divorci moral amb Espanya. Les nostres institucions tenen arrels molt fon-des en l'ànima popular, i quan les vergas-sades dels nostres botxins atenyen alguna de les nostres coses, tot el poble sent la fonda dolor. Trenta anys de lluita política i un segle de ressorgiment cultural han donat al poble català plena consciència del nostre valor i de la nostra força. Sols manca que, un jorn, una guspira d'odi torni abrivar la flama que ho consumirà tot en una albadà roja. I quan arribarà aquest moment...

En les terres germanes, en canvi, sols senten l'ideal els intel·lectuals, i encara no tots. A Mallorca hi tenim uns quants poetes, estilistes altíssims de la Llengua Catalana, que, sota el mestratge innominat i magnífic de Gabriel Alomar, escampen amb amor la sagrada llevor de futures collites. Provença i Rosselló — dos noms inseparables en l'espai, en el temps i en les nostres amors — estan del tot perdudes en l'absorció naixent de la unitat francesa. Tan sols uns quants amies — amies de la millor mena; amies inconeguts, que no ens donaran mai cap desengany — sostenen el caliu de la nostra idea pàtria, i porten un consol als nostres exiliats, fent-los veure que encara trepitgen terra nostra. I en la València

actual ningú no hi sabria veure, per molt que s'hi fixés, aquella altra València que conquerí l'Alt rei: El moviment valencianista, per bé que puixant en el sentit cultural, és mort quasi del tot en l'aspecte polític.

Els nostres somnis, doncs, són lluny encara de les realitzacions pràctiques. Els pobles que en un temps foren catalans, avui ja venen oblidats de la pàtria vella. La lluita és circumscrita a Catalunya i es dirigeix tan sols contra l'Estat espanyol. La França — aquella dolça França que ha oblidat els sacrificis dels fills de la nostra terra — pot viure tranquil·la. Les terres catalanes junyides al seu jou són lluny de demanar la independència.

* * *

I encara que les terres catalanes de Provença i Rosselló volguessin ésser lliures com volen ésser-ho els catalans de Migjorn, convindria no esperar del poble català un esforç en favor de la seva llibertat. Podem véncer l'Estat espanyol per la inestabilitat de la seva força — a la primera sotragada es desfarà com un castell de cartes — però la França afuixaria abans d'arribar a la rebel·lió. El sentit de llibertat característic del poble francès fóra concedir aquell Estat una àmplia autonomia a les terres catalanes irredentes, i un cop suprimit el principal factor de descontent — la centralització forçada — s'apagaria el foc per manca de llenya. A més, cal recordar que dos enemics a l'hora no són vençuts tan fàcilment com un de sol. Quan Catalunya sigui lliure i l'Estat Català estigui estabilitzat, podem pensar llavors en alliberar la Catalunya del Nord i incorporar-la al nostre Estat.

* * *

—Aleshores, però, l'Estat Català serà un Estat imperialista?

—Sí, amics, sí; l'Estat Català serà un Estat imperialista... si no hi posem remei abans.

Heu comprès, ara, el perquè de la concepció imperialista del nacionalisme? Heu vist l'abim a què pot dur-nos el nacionalisme de Prat de la Riba?

Prat de la Riba posava l'imperialisme en el més alt grau de desenrotllament nacional. Segons el Mestre mort — per dissort nostra aquesta mort és doblement dolorosa després de l'enderrocament de la seva obra — cada poble passa per una sèrie de fases en la seva vida — origen, formació, plenitud, decadència, ressorgiment — i l'imperialisme és el resultat de la força expansiva d'un poble que ha arribat a la plena consciència nacional. Els pobles forts tenen dret a imposar la seva cultura als pobles més dèbils. Els pobles que no han imposat la seva cultura a ningú són uns pobles morts.

Aquesta és la doctrina imperialista posada per Prat de la Riba com a corol·lori del

nacionalisme. Encar que, en un principi, aquesta tendència del Mestre ha estat presa com una pura especulació teòrica, com una afirmació sense contingut pràctic, avui inclou un perill. Ara que ens hem declarat francament, obertament separatistes i preparem una revolta per a fundar un nou Es-

JOAN COMORERA

Aquest dilecte compatriot, tan conegut suava per les seves campanyes periodístiques a favor de la llibertat de Catalunya, acaba d'assolir un triomf personal com a escriptor i pedagog. El Consell Nacional d'Educació, de l'Argentina, ha resolt adoptar com a llibre de lectura per als cinquè

L'escriptor Joan Comorera.

i sisè graus l'obra "El Abuelo — Libro del Hogar y de la Escuela", que En Comorera publicà recentment i de la qual RESSORGIMENT parlà en forma eueoniàstica.

Es un triomf el de Joan Comorera d'aquells que honoren extraordinàriament l'escriptor i l'home d'ideals, car *El Abuelo* no és pas d'aquells llibres vulgars que generalment il·legeixen els nois a l'escola fets a cops de tisora, sense sue ni brue, d'una guerilitat excessiva, i amb aquella consigna preconcebuda de l'autor per tal de quedar bé amb tothom. *El Abuelo* és un llibre original, sense afegitons aliens i saturat d'ideal: un llibre que és fet amb amor i amb fe d'apòstol, tal com requereix la santa missió del magisteri, que no és sinó un apostolat. En Comorera així ho ha entès i així ha triomfat, car no tot han d'ésser favoritismes i compensacions a l'estultícia.

Vagi al mestre català, a l'escriptor, al patriota ferm, al bon amic, l'homenatge de RESSORGIMENT i l'auguri de nous èxits en les seves tasques intel·lectuals i pedagògiques.

tat català, no podria ésser, amics, que un cop feta lliure la nostra terra volguéssim emprendre, basant-nos en raons de fals patriotisme, la conquesta de les terres que foren nostres en un temps?

Penseu-hi bé, companys! Si Catalunya es separa de l'Estat espanyol per a no estar junyida a un Estat imperialista, no és just que es converteixi, a son torn, en un altre poder de la mateixa mena. No valdria la pena d'haver alliberat un poble si aquest poble havia de fer ús de la seva llibertat per a esclavitzar-ne d'altres.

* * *

El problema de les terres irredentes, com tots els problemes territorials, no pot ésser solucionat amb una imposició de força. La llibertat deixa d'ésser-ho quan volem imposar-la. Deixem, amics, que tornin a nosaltres les velles contradicció per la seva voluntat lliure i sobirana! Si volen ésser lliures, que llibtin. Si volen la nostra ajuda, Catalunya acudirà quan li sigui demanada. Però no volguem forçar l'esperit dels pobles germans. No volguem recollir el fruit que no és madur si en volem evitar les amargueses. Potser demà — nosaltres no ho veurem encara — la Confederació Catalana serà un fet. Acontentem-nos avui amb donar al nostre país la Independència.

Prat de la Riba volia conciliar l'imperialisme i la federació. Tots els sistemes es basen en el conciliament de termes antagònics. Nosaltres ens estímem més fundar un Estat sense fronteres — jo sóc de l'opinió del Mestre Campalans, que diu que Catalunya tindria d'acabar en la línia de pobles que lliurement i voluntàriament no vulguessin formar part del nostre Estat — i admetre, en igualtat de drets, tots els pobles germans que vulguessin acollir-se a un pacte federal, encara que aquests pobles fossin els mateixos que han volgut ofegar el nostre esperit.

Prat de la Riba diu que la plenitud d'una Nació es coneix en la tendència imperialista. Jo crec, contràriament, que la plenitud nacional d'un poble rau en el seu sentit d'independència i en el respecte al lliure albir dels pobles aliens, i fins i tot, dels pobles germans. I és que l'imperialisme, encara que algú el consideri una superació del sentit nacional, no és més que una degeneració de la idea de pàtria, potser la pitjor de les degeneracions.

* * *

Lenin diu, referint-se al Comunisme, que el radicalisme d'esquerra és una malaltia infantil. El nostre moviment nacional ha tingut també una malaltia infantil. Aquesta malaltia infantil del nostre moviment ha estat l'imperialisme: l'Imperialisme Català.

Procurem evitar una recaiguda.

Amen.

EMILI GRANIER-BARRERA.

Barcelona, Presó, agost de 1926.

ACCIÓ DELS CATALANS FORA DE CATALUNYA

Cada dia es més gran el número de catalans exiliats voluntàriament o forçadament, dispersos per la terra, que formen noves famílies, que cerquen un viure més plaer o més lliure, que desenvolupen llurs activitats i energies i llurs qualitats artístiques o intel·lectuals... I quantes voltes ens havem preguntat quina és l'acció d'aqueixos germans per tal d'enaltir la raça, de fer fecunda llur espiritualitat, llurs amors, llur missió com a humans, com a éssers conscients! Rars vegades una resposta agradable pels fets, per la realitat, ha vingut a trempar la nostra fe en un ideal superior que ens faci sentir l'orgull del nostre bressol, del nostre primer lloc de formació, de l'amor i acaronament que rebérem de les nostres mares!...

Es per tot això que em proposo teixir alguns comentaris a allò que entene deuen fer els catalans, entenguí's bé que dic *catalans* exiliats, els quals, per voluntat pròpia o bé obligats per tiranies i vergonyes que les circumstàncies per demés absurdes del nostre segle fan inexplicables, viuen lluny dels llocs que els veieren néixer.

Mai, potser, fou tant necessari tractar aquestes qüestions, como en els moments que passem, perquè mai, potser, s'havien topat circumstàncies tan greus per a reclamar una convergència d'aspiracions, una homogeneïtat d'anhel, una precisa acció que ens dignifiqui de fet, no de paraula — *res, non verba*, — davant dels conssemblants de tots els països que ens observen i que ens jutjaven.

Per endavant vull fer constar que no es vegi en tot allò que escriguí, un esperit mesquí de nacionalisme esquifit, de xovinisme arcaic, o un egoisme racial que estie molt lluny de sentir. Catalunya té, com tota, altra nació, coses bones i coses repugnables; homes que l'honoren i d'altres que la desacrediten; té fets envejables i d'altres que no ho són. Tinc, demés, un concepte del nostre deure d'éssers raonables en la terra, molt més ample del que marquen les fronteres arbitràries i els interessos de conquesta, de comerç i d'especulacions, i tinc finalment un concepte prou noble i afectuós de l'espècie nostra per a no tancar-me en els miratges esquifits i inhumans predicats malgrat de l'estímu-vos uns a altres, que no serveix sinó per a tapar vergonyoses i condemnable malifetes que, en nom de la civilització, cometem tots plegats: uns, en planejar-les, altres en consentir-les.

Tinguem en compte que l'home té, per damunt els egoismes i misèries que ens han sembrat, obligacions ben definides: formar-se, millorar-se, perfeccionar-se, i tant les té el nascut al pol com a l'equador; tant el meridional com el septentrional; tant el ric com el pobre; tant el sapient com l'ignorant, perquè les virtuts i les qua-

litats no són patrimoni de ningú, malgrat que les arbitrarietats de la vida fan que uns tinguin més facilitat que altres per a posar-les de manifest i desenvolupar-les. És per això, doncs, que els catalans tenim també, com éssers vivents d'aquest planeta, obligació d'evidenciar els nostres defectes i macadures per tal de curar-nos-les en conèixer-les, ensems que les nostres qualitats i virtuts estimables per a millorar-les i servir d'exemple als qui vulguin o sàpiguen aprofitar-se'n...

I és així com, poc a poc, ens anirem donant compte del per què cal estudiar l'acció dels catalans fora de Catalunya, mentre altres, orientats en finalitats dignes d'aplaudiment, es dediquen a fer ressaltar la raó que té la nostra terra a regir-se per sí sola, com ho fan altres petites nacions i com es regia en èpoques, ai! prou llunyans.

Aqueixa acció espiritual, fraterna, de germanor i de goig alhora, es manifesta en molts llocs, en la formació d'entitats on s'acoblen els catalans, on es reuneixen per tal d'ajudar-se, per distreure's dels afers diaris, per conèixer-se i estimar-se i, més que res, per a recordar les coses nostres, les especialitats que ens caracteritzen; per donar curs als nostres costums en tot allò diferent que tinguin de les del lloc de residència; en fi, per tal de no perdre el contacte d'allò llunyà per la distància però proper pel pensament i pel batecs del cor, com és, ho repetesc, per tot ésser normal, el lloc on ha nascut, on ha passat la seva infantesa, on ha rebut les primeres nocions de la vida, el seu primer contacte amb els homes i les coses.

Efectivament; qui no recorda la seva mare, si ha tingut la sort de tenir-la amorosa en sa infantesa, que li cantava cançons i li contava petites facècies folklòriques per a fer-lo dormir, o per tal d'aconsoletar-lo dels neguits propis de l'edat i l'edat? Qui no recorda les marginades per on començà a córrer, els recons del jardí on cercava l'escafofeta del sol d'hivern, els joguets i construccions que s'imaginava, els boscos per on corria o les muntanyes per on treseava? Qui no pensa alguna volta amb els seus primers amics amb els quals jugava a "fet" o s'empaitava xiroi, o amb els que anava a furtar les garrofes a l'estable veí, o les fruites d'algun hort, o a nedar al riu o a fer fontades i berenars?... I més endavant, ja a estudi, qui no recorda les malifetes que li fèiem al mestre, pobre ilota, mal pagat, mal comprès i ignorant també les nostres necessitats d'infants per culpa de disciplines i organitzacions pedagògiques esgarriades?... I més endavant, encara, els nostres primers vols i contactes de joves, les discussions, les baralles àdhuc, o els estudis seriosos, amb l'afany de formar-nos usa-

cultma i esdevenir homes útils?... Els primers amors, en fi, qui no recorda tot això ja en domini i mestre de sí mateix?

Jo tinc record d'haver dit una volta, als disset anys, que el millor del món, per mi, era Catalunya; de Catalunya, Barcelona; de Barcelona, Sabadell; de Sabadell, el carrer de Quiroga i d'aquest carrer el número 36 que era on jo vivia i havia nascut, i encara recordava i recordo de casa meua, amb preferència, els llocs on millors moments havia passat: aquell porxo on feia el teatre de titelles; el recó de les eines on forjava cosetes i més cosetes; el recó soler del pati on instal·lava mecanismes i transmissions, en fi, tot allò que més impressió havia deixat en el meu ésser i que no era certament allà on el pare m'havia donat la primera pallissa per haver-ne fet alguna o allà on m'havia obligat a fer penitència en càstic de qui sap quants disbarats!...

I és racional, i és lògic i és humà que cada ésser tingui aquests records, i planejem de veres els eixores d'aquests afectes. I és per això, també, que havem de respectar totes les característiques dels altres pobles si volem que se'ns respectin les nostres.

Heus ací el meu concepte d'humanitat i de catalanitat, que es pot apreciar lliure d'egoismes i de particularitats estretes o migrades, poc harmonioses amb el racional temperament d'home i d'espècie avui en voga.

I fet constar això per tal de salvar-me de males interpretacions, entrarem de ple a l'assumpte, motiu d'aquests articles.

ALBAN ROSELL.

"S'ha marxat sobre Catalunya de la manera més brutal. La fórmula dictatorial ha passat per sobre de Catalunya com un cavall desbocat passaria per entremig d'una parada de la més rica vaixela.

Tot ha estat destruït i calcigat en aquesta petita nació on es descobriren tan manifestament tots els trets d'una cultura perfecta i racialment característica; on es parla una llengua de les més eufòniques de totes les derivades del llatí; on es troben totes aquestes gràcies i tresors que acaba de cantar l'admirable poeta Ventura Gasol; on viuen les idees de llibertat tan profusament escampades i mantingudes de manera tan valenta com ho fa aquest home austere i venerable, aquest amic meu que es diu Francesc Macià. (Aplaudiments)."

(Paraules de l'eminent filòsof espanyol J. Ortega-Gasset, en el míting suara celebrat a París per la Lliga internacional dels Drets de l'Home, per tal de protestar dels atropells de la Dictadura espanyola contra Catalunya.)

PER LA DIGNITAT DE CATALUNYA, GERMANS!

PRIMERA LLISTA NEGRA

PRIMERA LLISTA NEGRA

Per tal que les persones davall ètades amb llur constant conducta i la gravetat de llurs actes, han demostrat ésser sempre contràries a Catalunya i estar al servei de l'opressor, per aquesta primera llista negra són declarades enemigues de la pàtria i condemnades a ésser boicotejades per tots els catalans.

Per consegüent, cap català no pot tenir relacions comercials, professionals, particulars, ni de cap altra mena amb les cases comercials i persones següents:

I) **GRANDES ALMACENES "EL SIGLO"**, Rambla dels Estudis, Barcelona.

Els propietaris senyors Conde, s'han mostrat sempre com uns dels més aferrissats enemics de Catalunya i que major odi tenen als catalans, el qual es manifesta en la competència que fan als petits industrials genuïnament barcelonins. Darrerament En Dionís Conde, junt amb En J. M. Milà i Camps (Pl. Sant Jaume, 2, pral.), feren gestions prop del Capità general espanyol Barrera per a que els digníssims patriotes de la Junta del Col·legi d'Advocats fossin exiliats a Fernando Póo.

II) **CEMENTOS Y CALES FREIXA**, Rambla de Catalunya, 35, Barcelona.

El gerent i accionista principal d'aquesta societat és el Baró de Viver (Còrrega, 433, pral.), Alcalde governatiu de Barcelona, destructor de l'obra de cultura de la Mancomunitat, el que va destituir 200 professors de la Universitat nova i un dels caps més importants dels botiflers. La Societat "Cementos y Cales Freixa" és la que d'acord amb la Companyia "Samson" proveeix de materials de construcció totes les obres que per ordre del seu soci i alcalde de Barcelona, l'Ajuntament està fent sense parar a tot arreu de la ciutat.

III) **JOAN MARLY**, Agent de Duanes, Rambla de Santa Mònica, 12, Barcelona.

Confident de les autoritats espanyoles, delator de patriotes, perseguidor de persones conegudes per llurs idees catalanesques, especialment a Llançà on té moltes propietats. Homes d'escassa moralitat i de mala reputació comercial.

IV) **LUISA E HIJOS DE MOLLFULEDA**, fabricants del licor "Calisay", Arenys de Mar.

Els socis de la firma, Joan i Jaume Mollfuleda, s'han distingit per ésser els més aferrissats enemics de tot allò català a Arenys i comarca i han fet tot el que han pogut per a impossibilitar la vida a totes les persones d'idees catalanes o que no s'han sotmès a llur caprici.

V) **BANCA GARRIGA I NOGUÉS**, Rambla dels Estudis, Barcelona.

Un dels socis de la qual, En Josep Garri-

La permanència de la Dictadura militar a Espanya i la persistència amb què empra tota mena de mitjans contra la llibertat i la dignitat de Catalunya comença de fer sentir al nostre poble la necessitat de contrarestar els seus efectes, en allò que sigui possible. De moment hom creu que n'hi ha prou amb què la gent s'abstingui d'afavorir els comerços, empreses i professionals de marcada actuació o tendència anticatalana. A aquest fi respon la fulla clandestina que transcrivim, la qual corre de mà a mà entre els patriotes barcelonins que li han donat una difusió enorme, molt més que no ho faria qualsevol rotatiu si la censura li permetés de publicar. Aquest procediment, si hi ha, com encicem, una bona organització que el dirigeixi, està destinat a assolir resultats extraordinaris.

Sembla que aviat hom pensa confeccionar-ne una de llista semblant ací a l'Argentina, amb aquells comerços que en diades assenyalades ornen llur façana amb la bandera de l'opressor, i amb els noms d'aquells qui per una raó o altra actuen contra els interessos de Catalunya. Hom diu que la primera llista serà integrada totalment amb noms catalans.

— Nota de la Redacció.

ga-Nogués, Marquès de Cabanes, ha estat diputat provincial governatiu i un dels elements més significats de les organitzacions anticatalanistes. El boicot que ja havien iniciat temps enera els patriotes catalans contra aquesta Banca botiflera, fou una de les diverses causes que contribuïren a fer-la sotraquejar.

VI) Els individus que renunciaren a llur pròpia dignitat personal i professional, acceptant el nomenament governatiu de membres de la Junta del Col·legi d'Advocats de Barcelona, en lloc dels honorables cavallers i patriotes que la formaven i foren destituïts.

Són:

Salvador Ariza Urbano, Trafalgar, 39, primer.

Josep Mar'a Brugada Panizo, Ronda Sant Pere, 21, pral.

Jesus Calvo Martínez, Fontanella, 6, 3er. (Advocat del Banc Hispà Americà).

Alvar Camín d'Angulo, Banys Nous, 7, entr. (Un dels que major intervenció tingué en aquest afer, junt amb En J. M. Milà).

Manuel Rius i Rius, Marquès d'Olèrdola, Corts Catalanes, 618, 1er.

Joaquim Dualde Gomez, Mallorea, 293, 2n., 2a. Catedràtic nomenat Degà del Col·legi pel Directori i expulsat del partit reformista per haver-se rebaixat acceptant tal càrrec.

Rosend Menta i Figuerola, Passeig de Gràcia, 75, 1er.

Josep de Peray i Mareb, Plaça Urquinaona, 11, pral. (Advocat dels F. C. del Nord).

Jesus Sanchez Diezma, Ronda Universitat, 35, pral. Catedràtic. Nomenat Conseller per la Junta de la Caixa d'Estalvis i Pensions per a la Vellesa (Plaça Junqueres), així que el digníssim senyor Albert Bastardas, de la Junta destituïda del Col·legi, presentà la dimissió en ésser exiliat.

Jaume Trabal i Martorell, Rauric, 8, 1er. Advocat del Banc Hispà Colonial.

Rafel Vallet i Sabater, Claris, 8. Del Comitè de Defensa Social.

Lluís G. Vila i Bassols, Ronda Sant Pere, 40, pral. Acreditat usurer.

VII) Joan Galobart i Duran i Joan Galobart-Sanchermes, Corts, 655, 2n. Agents de Banca i Borsa, coneguts com a confidents dels espanyols i delators de patriotes catalans.

VIII) Totes aquelles cases productores o venedores que fan pública ostentació de llurs idees contràries a Catalunya, com per exemple, aquelles que en etiquetes, envoltoris, etc., exhibeixen la bandera espanyola o l'ostenten en llurs aparadors, etc.

Havent estat declarats enemics de Catalunya totes les persones citades i sotmeses a l'ordre de boicot contra d'elles, per a la major eficàcia de l'execució d'aquesta ordre tothom complirà estrictament i amb disciplina les següents instruccions:

1) Cap català pot acceptar, vendre ni executar cap operació mercantil amb les persones citades, ni encarregar-los treballs, consultes, etc., ni mantenir amb elles cap relació professional ni particular de cap mena.

2) Tot català és obligat a vetllar per l'estricta observància d'aquesta ordre de boicot, aconsellant, ordenant o fent pressió per a que els seus familiars, amics, subordinats o persones amb qui tingui alguna relació, s'abstinguin de tenir tractes amb els enemics de la pàtria.

3) Col·laborar amb l'enemic és fer-se còmplice de la seva obra d'opressió a Catalunya. Per consegüent, aquelles cases o persones que malgrat la present ordre de boicot continuen tenint tractes amb les persones compreses en aquesta LLISTA NEGRA, s'exposen a veure llur nom en les successives LLISTES NEGRES que s'aniran publicant o sotmeses a altres represàlles que oportunament puguin ordenar-se per qui té autoritat per a fer-ho.

Juliol, 1926.

A Q U Í   C O M   A L L Í

Una pàgina humorística de Jerome K. Jerome, de la qual, amb el canvi de noms, en fem un interior del nostre Emili Vilanova.

Quan a l'oncle se li posa al cap de fer alguna cosa, tota la casa va en doina.

L'ebanista ha portat un quadro emmarcat. De moment el tenim al menjador. La tieta assenyala l'indret on voldria veure el quadro penjat.

—Et prego que ho deixis córrer — li diu l'oncle. — Ja me'n cuidaré jo de penjar aquest quadro a la paret.

I l'oncle comença per treure's l'americana. Encomana a la minyona que compri dos rals de claus de ganxo. Torna a eridrar la minyona per dir-li la mida dels claus. Aleshores, comença el treball de veres.

—Marsal, porta el martell... Oriol, porta la cinta mètrica... Em caldria també una escala... Pots fer la cadira de la cuina... Tu, Quimet, ves a casa el senyor Anton i diga-li:

—El meu pare us desitja bona salut i espera que aneu millor del reuma a la cama... A propòsit: no podríeu deixar-li el vostre nivellador?

—Tu, Núria, no et moguis d'aquí. Et necessitaré perquè m'aguantis el llum. Quan la minyona torni caldrà que compri una mica de cordill.

—Oriol!... On és l'Oriol?

—Vina aquí, menut... Tu em donaràs el quadro.

L'oncle enlaira el quadro i el deixa caure. El gravat surt del mare. L'oncle es talla amb un boç de vidre. Travessa corrent la sala cercant el seu mocador. No el troba perquè l'ha deixat a la butxaca de l'americana i no recorda on ha deixat l'americana. Tota la casa es posa en moviment cercant l'americana.

L'oncle, amunt i avall, escomet l'un, defura l'altre, gemega i s'asseu.

—Veiam! Ningú no sap on és la meua americana? No he vist mai una colla de deixats com aquí. Sou sis i no serviu de res. Malviatge.

S'alça. Ara resulta que n'havia assegut damunt de l'americana. Esbufegant erida:

—Ja et tinc! Ha calgut que jo la trobés. Sempre soe jo qui trobo les coses en aquesta casa.

Mitja hora més tard, mentre li acaben de curar el dit, arriben el martell, l'escala, la cadira i el llum. Tota la família s'aplega al voltant de l'oncle. També hi són la minyona i la dona de fer feines. Els uns aparten l'escala, l'altre l'ajuda a pujar; l'altre li dona els claus; l'altre li allarga el martell.

Els claus cauen. Cal cercar-los damunt l'empostissat, a genollons i amb l'espelma.

—Ja et tinc!

—On és ara el martell?

Això és inconcebible; entre tots set heu perdut el martell!

Ara l'hem trobat. Però l'oncle ha perdut el senyal del forat del clau fet amb llapis damunt la paret. L'ajudem entre tots a refer-lo.

Els parers són diferents. L'oncle agafa la cinta mètrica i pren mides altra vegada. Calcula. S'equivoca.

Nosaltres voldríem ajudar-lo. Entre tots embrullem les sumes i les restes.

L'oncle es decideix heroicament: s'ajup de la banda esquerra, amb un cordill, la qual cosa simplificarà tots els càlculs.

S'ajup tant com pot; el seu cos fa un angle de 45 graus amb l'escala. Tres centímetres més i assolirà la mida que li cal... Però tres centímetres són prou per fer-li perdre l'equilibri i l'oncle cau damunt del teclat del piano, les notes del qual fan un so estrany.

—...!

Tieta Núria protesta. No pot permetre que els infants sentin aquestes paraules.

Finalment l'oncle s'ha enfilat novament. Agafa el clau amb la mà esquerra i el

martell amb la mà dreta. El primer cop de la dreta li picia el dit gros de l'esquerra. Una altra paraulota, i el martell cau damunt del peu d'un dels badoes.

Tieta Núria fa algunes observacions iròniques.

—Una altra vegada que vulguis clavar un quadro a la paret, m'avisés abans. Jo tindrè temps de visitar la mare al poble i de tornar que encara no estaràs llest!

—Vosaltres, les dones, de seguida feu escarafalls de ben poca cosa — replica l'oncle un xic molestat.

Segon cop de martell. El clau s'enfonsa fins el ganxo. Per tal d'arrencar-lo cal furgar el mur.

Després cal cercar lloc una mica més amunt i més a l'esquerra. Els infants cerquen la cinta mètrica, el llapis i el cordill. A les onze de la nit el quadro, a la fi, queda penjat.

No és prou dret ni s'aguanta prou ferm. Però tant se val! La paret queda escarbada. La família té l'aire feixuc i causat. Tothom, sinó l'oncle.

—Veieu! — diu evidentment segur d'ell mateix baixant l'escala. — I pensar que hi ha qui hauria fet venir el tapisser per una cosa tan senzilla com aquesta!

CAPTARD, PELS CARRERS DE CABALLITO

Encara un punt l'emoció sobre la mar del meu reguit, surava. Mos peus adolorits eren corcò pel meu cervell i el pif bleixava, amb aquell cansament i aquell patir...

(De mi mateixa em reia!

—Qui et veies amb el tràfec!,—entre mi, mig divertida em feia.

—Na Gracieta cerea casa, o sí!—

dirien els qui em saben la taleia.)

Gran ciutat, si ets, pels rics, gran do, pels pobres, ho series?

Tos "aires bons", fonguessin la pudor que hi ha en les teves vies!...

Qui cerca niu senzill i rioler,

feliç és quan el troba,

car, llarg a llarg dels grans carrers, l'afar d'haver-lo, és fera prova.

Cases grises i sòrdides, per què serien la majoria?...

Serveu-me, dones, l'enyorament sencer de ço que jo voldria.

(De ço que és lluny, tan lluny, del meu poder

ja en perdo, les fiances

de mai poder-ho, on jo voldria, haver malgrat mes esperances!...)

Fes-me'n ben enyorosa, amb gran dolçor per millor podè amar-ho.

Sigueu lletjos, carrers, i feu pudor qualque cosa millor,

ací, guardeu-me de trobar-ho!

Tan sols, a llarg a llarg dels llargs camins deixeu-me contemplà el cel blau i rosa i com s'hi encenen els llumins

i un tel de llum que entre els fils es posa, els fils, estesos, pel parlar, pels llums —coses de ciutat!—bonica cosa.

(Ara aspirava delicats perfums eixits d'una finestra mig desclosa.

Un piano, ideava aquells "costums" que no fan gaire nosa:

"En mi pobre rancho,
Vidalità

no existe la calma!..."

—Qui s'ho escoltà,
gairebé s'hi espalma.—)

Mentrestant, el traüt, i el reting-ting que feien els tramvies dintre la ment ho tinc.

I aquelles amples vies

i els llums, suava encesos,

com bells esclats d'amor,

en cadena infinita, eren sospesos

en cel i en terra; més punyent, l'enyor

i eix no-sé-què, que encisa

i a dins dels cors floreix;

això, que ni ho precisa

la ment, si ho mig capeix,

aixecava un conhort dins de ma vida,

i entendria els meus ulls;

i em punyia l'enyor amb sa ferida,

i els ulls, n'eren remulls.

Sobre de mi sentia la dolcesa

d'aquella hora calmant.

En terra i cel, la ciutat encesa;

tanta llum, enervant!

Mon ànima era emposa

pel tan adolorit i bell instant!

GRÀCIA B. DE LLORENS.

Buenos Aires, setembre, 1926.

L'ESCUPTOR DEOGRÀCIES CIVIT

RESSORGIMENT s'honora avui r'ent homenatge a un artista català incipient que és alhora un patriota de temp indomptable, l'escultor Deogràcies Civit-Vallverdú, un dels acusats per l'intent d'atemptat contra el rei dels espanyols a Garraf i condemnat suara pel Consell de guerra a dotze anys de reclusió.

A la presó de Barcelona sofrint els taments corporals a què fou solmès, com els seus companys, per tal d'arrabassar-li una declaració de culpabilitat, En Civit no per-

dé mai el domini de sí mateix, i durant els dies de relativa calma en el seu esperit fermentat, l'artista que hi ha en ell, aprofità les hores de captiveri per a plasmar en el fang les belles qualitats artístiques que exornen la seva personalitat d'heroi i màrtir. I amb l'ajut de bons amics la producció artística d'En Civit sortí un dia de la presó, i un altre dia era exposada a la Sala Parés davant l'admiració del poble de Barcelona. L'escultor romania entre reixes, però la seva obra rebia l'homenatge de tot

Testa del patriota Jaume Compte, model de catalans, per D. Civit.

L'AVENTURER, obra de D. Civit.

Catalunya. Fou una bella consagració, una consagració justa, val a dir.

L'artista triomfava perquè la seva obra ho mereixia. Altrament la crítica no hauria estat unànime en loar-la. "El Dia Gráfico", "Las Noticias", "El Diluvio", "La Publicitat", "La Veu de Catalunya", "Lluita", "Revista de Catalunya", "Art Novell", coincidiren en afirmar les valors del jove escultor, al qual circumstàncies especials l'obligaren a presentar el seu art amagant el nom propi sota el pseudònim de "Daniel".

De tots els judicis que hem llegit de l'Exposició "Daniel" els més importants són els dels crítics cabdals de Catalunya Joan Sacs i Rafel Benet. Veieu go que diu Joan Sacs a "La Publicitat":

"Exposició "Daniel". — El nom de Daniel" és un pseudònim que oculta el nom autèntic d'un bon escultor: Deogràcies Civit. Cal que tothom recordi aquest nom, perquè és el d'un home tot d'una pega i el d'un artista que haurà de fer parlar. Els bustos que ara exhibeix són escultura d'una forta gravetat, obres robustes d'aquella robustesa que vol dir alhora plètera, salut i forma. L'escultura de Deogràcies Civit no és d'aquella mena aparençera que es fa acceptar perquè ella ja ha acceptat prèviament tots els convencionalismes d'una moda en voga o tots els ets i uts de tal o tal tendència prestigiosa. En aquesta escultura res no hi ha de convencional, res de capricios, res de contingent, res de decoratiu; tot és substància embrionària d'una vida encara més ampla i densa, la qual anirà venint, si Déu vol."

REFLEXIÓ, testa, per D. Civit.

Rafel Benet, a "La Veu de Catalunya", s'expressà així:

"A la Sala Parés hi ha actualment mostrades algunes obres de D. Civit, escultor, en les quals es manifesten les seves qualitats, especialment en les testes, emoblides per una bella visió. Civit és un artista jove amb dues bàsies d'escultor i amb molta traça. Potser caldrà que el nostre artista orienti millor la seva feina vers les tendències estrictament linealistes, avui servides amb lenta passió i intel·ligència per homes com Gargallo, Hugué, Rabull, etc.

Civit, que signa les esculturas a la Presó Model, és dels que deu haver arribat a la conclusió de que la llibertat és un estat d'esperit. Puix les seves escultures tenen aquella joia de les obres creades a plena llum i a ple aire. Malgrat tot, desitjo de cor que el bon artista recobri aviat i ben plenament la llibertat perduda, i que amb el seu noble ofici pugui donar dies de glòria a la pàtria."

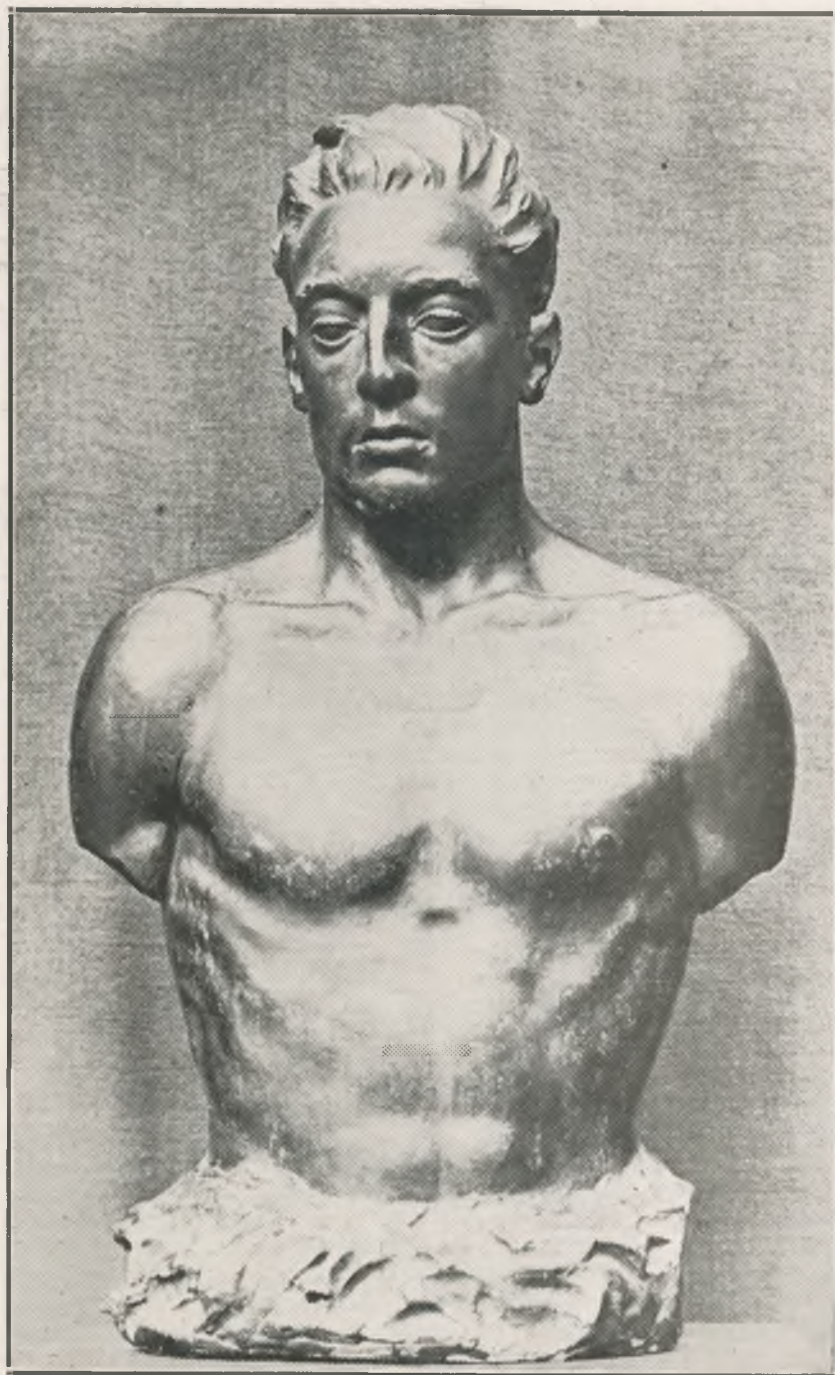
DADES BIOGRÀFIQUES

Va néixer a Espuga Calva (Lleida). Va fer els seus estudis primaris al seu poble natal, després fou aprenent a Montblanc. Els seus patrons posseïen una casa de camp prop de la ciutat i l'enviaven a cercar cistelles de fruites i llegums. Aquestes sortides eren el plaer més desitjat per l'adolescent, qui era dotat d'un temperament d'artista. Quan arribava a la casa de camp, s'asseia damunt d'una pedra i dibuixava les coses que l'envoltaven. La seva vocació d'artista s'afirmà talment que va anar-se'n a Barce-

lona, als 15 anys, decidit a consagrar-se a l'art.

En ésser a la capital de Catalunya, de primer autvi, va haver de col·locar-se a un despatx de teixits i anar a pensió a una casa on sovint no menjava "com ell volia". El seu primer desig fou de freqüentar l'Escola de belles arts de Barcelona. Però com deixava massa tard el treball, no li restava el temps necessari per anar a l'escola. Deixà, doncs, la primera ocupació i va emprendre'n una altra que li deixava força d'esplai per anar a l'Escola de belles arts. Així, seguí, el primer any, el curs de

dibuix del professor Mayoral i el d'escultura del professor Parera. Seguí igualment altres cursos, tals com l'art antic i el dibuix al natural. Pugué així, més tard, treballar als estudis de l'estatuari Arnau i de Esteve i Cia. Acaba finalment per no treballar per als altres més que de matí, i a treballar per a ell sol a la tarda, en un estudi que havia llogat a Gràcia. Aquest autodidacta, aquest artista consagrat arribà a fer-se respectar pels seus col·legues per la seva tenacitat i la seva probitat artística. Ja havia exposat moltes vegades i les seves obres havien estat ben acollides per la crítica.

Bust d'En Miquel Badia, altre patriota exemplar, per D. Civit.

DEL TRESOR FOLKLÒRIC DE CATALUNYA

BREUS CONSIDERACIONS SOBRE LA PAREMIOLOGIA

En fixar-se en el llenguatge usual, parlat per una persona que encara bé i digui quelecom de profit, sens dubte que eridaran l'atenció els provervis, refranys i aforismes, que farà sortir de tant en tant, com arrodonint les frases, puntualitzant els conceptes i posant de relleu les idees principals.

Les parèmies (puix amb aquest nom s'hi contenen les màximes, axiomes, sentències, aforismes, principis, apotegmes, refranys, adagis, provervis, dites tòpiques i frases proverbials), són el tresor condensat dels coneixements del poble i per això del contingut se n'ha dit "saviesa de les nacions", extenent-se a tots els ordres d'idees. Els fets més importants de la vida popular, es troben concretats en forma de reflexió senzilla i curta, venint a formar com els manaments i consells, per la bona regla de l'individu, de la família i de la societat. Tota la moral s'hi troba condensada i l'exemplaritat aplicable a cada moment, adoptant sovint una fàcil disposició de distic fàcil de retènia, que explica una al·legoria difana i que pel que és ben trobada no s'oblida mai més.

Si es diu per exemple:

"Arbre vell i trasplantat,
primer és mort que arrelat";

pot voler-se indicar, indubtablement, la significació recta de les paraules; però no serà en gaires casos, perquè és una cosa de sentit comú no trasplantar pas un arbre de moltíssims anys i, per tant, que fa goig, que dona rendiment i que al seu entorn ja hi ha tot un seguit d'habituds com a punt de mira, fita de distàncies, ombra protectora dels raigs solars abrasadors, abric per les gotellades i fins potser tingui ja sa llegenda de bruixes, simiots o tresors enterrats. Molt probable és que dit proverbi se citi per desaconsellar un canvi de vida radical en una persona d'edat, a la qual es porta a una banda molt llunyana i diferent del poble nadiu, o potser encara més aviat tractant-se d'un ambient social oposat al que es coneix de sempre.

De la mateixa manera, poquíssimes vegades s'haurà aplicat en sentit literal allò de:

"Calbra avesada a saltar,
salta i saltarà";

quinó que s'haurà dit com a explicació que no admet rèplica, respecte d'una persona inquieta, que no pot estar quieta i quan semblava haver-se subjectat a un mètode de vida posat en ordre, de sobte ho ha tirat tot en orri; o bé també tractant-se d'un individu de mala conducta, que malgrat el propòsit d'esmena fet amb aparent sinceritat, al cap d'un quant temps, repren la vida de sempre.

Altres cops, per tractar-se purament d'una metàfora, s'usa només en sentit figurat; p. ex.:

"Clau d'or tot ho obra";

la qual cosa vol significar, que mitjant els diners pot obtenir-se tot. Així trobarem parèmies, que gairebé sempre s'usen en sentit recte, com és ara:

"No facis obres,
si no tens diners de sobres";

La major part de les vegades les parèmies tenen una significació moral, sintetitzada clarament, o deduïnt-se de l'oposició d'idees; no obstant, aquesta deducció en certs casos és filla de la successió natural de les coses.

Si es diu:

"L'home gelós
d'un mal en té dos";

ja es dona formulada la moralitat. En canvi, en:

"Per davant la gara-gara,
per detrás la punyalada";

L'exemplaritat es despen de ço oposat en el procediment anunciat en cada un dels versos; cosa que no ha d'ésser sempre així, perquè la senzilla exposició de les coses, a voltes fa el mateix efecte, p. ex.:

"Després de la trons, ve la pluja";

S'entén per *sentència*, una proposició breu i raonada, que serveix de regla; n'hi ha de major generalització, de més força, com és digníssim de màxima aplicació, i per això se'n diuen *màximes*. P. ex.:

"A cada u, el que sigui seu";

Axioma, és una veritat evident per si mateixa. P. ex.:

"D'allí on no n'hi ha, no en pot rajar";

Aforisme, és una parèmia d'ordre tècnic. P. ex.:

"Home de banys, home de poes anys"
(Medicina).

"Cantín papers i mentin barbes". (Dret).

"Per Sant Sever
faves a fer". (Agricultura).

"Cada utura
mitja mala". (Menescalia).

"Cel rogent
pluja o vent". (Meteorognòsia).

"La casa en cantó
i la vinya en recó". (Economia domèstica).

"Mulà guita, ven-la prest". (Ramaderia).

"Es doblada la maldat
que es fa en senyal d'amistat". (Moral).

Abans s'entien per aforismes, purament les sentències mèdiques; després va fer-se extensiu a les jurídiques; i com ha continuat en els demés ordres de coneixements, per això pot entendre's, en termes generals, en la forma expressada.

Principi, és en el concepte científic, l'

enunciació dels primers preceptes de les ciències. P. ex.:

"De gran pujada
gran baixada";

que no s'ha pas de prendre únicament en el sentit material del doble pendent d'una muntanya, sinó en les fluctuacions numèriques i gràfiques de les estadístiques, en les reaccions químiques i de fenòmens socials (les quals es manifesten en igual força però en sentit contrari de les accions) i altres casos.

Apotegma, és la sentència feta d'autor conegut. P. ex.:

"La paciència, todo lo alcanza";
degut a Santa Teresa, en els coneguts versos:

"Nada te turbe,
nada te espante;
la paciencia
todo lo alcanza";

Refrany, és la parèmia de forma humorística. P. ex.:

"Bo, bo, vol dir bobo";

perquè l'excés de bondat, s'acosta a la tonteria.

L'adagi, és, al contrari, enunciat sempre molt seriosament i en sentit recte. P. ex.:

"Pa més qui vol que qui pot";

El proverbi, s'aplica de diverses maneres:

I) Referint-se a algun fet anterior. Per exemple:

"La guineu, quan no en pot haver, diu que són verdes";
tret de la moralitat de la tan coneguda faula d'Isop.

II) Expressant una metàfora. P. ex.:

"La sang mai se torna aigua";
amb el qual no es vol significar res d'aigua ni de sang, sinó que el parentiu mai queda oblidat del tot.

i III) Equivalent a apotegma.

Hi ha, demés, moltes parèmies pròpies de cada llengua que no tenen valor en les altres; unes que es refereixen a la Topografia i altres a la Història dels fets que han xocat al poble dins els costums de l'àrea en què viu. Són dites tòpiques les primeres, ja es tracti de les purament enunciatives, com:

"Reixac, Martorelles i Sant Fost,
tres parròquies en un bosc";

De les invectives, v. gr.:

"Naps de Bianya,
cols de Ridaura,
i dones d'Olot,
no fan prova en lloc";

Les últimes, potser es podrien qualificar de *dites antropològiques*, perquè pertanyen als homes i no als llocs. P. ex.:

"La fi d'En Bacaina, que el varen penjar";

I per últim s'hi han d'afegir les frases

proceïals d'ús corrent, que encara que no siguin realment una sentència, tenen el valor de tal, per sobreentendre's els fets que les varen motivar i l'exemplaritat que se'n pot deduir. Així és que, p. ex.:

“Per passar el Pelegrí”,

és sinònim de fer patir, no pas d'un cop com clavant una punyalada, sinó per llarg temps, com qui diu donar mal viure. Aquí no es tracta d'un pelegrí devot, sinó del

llibret del segle XV titulat “El venturós Pelegrí”, fet en vers i imprès en lletra petita, que el feien llegir a les criatures, així que sabien el “Jesús” o siguin les “Abeceroles” (alfabet i sil·labari imprès en lletres grosses), equivocant-s'hi molt com és de suposar i rebent en conseqüència fortes palmotades, segons el costum vigent encara mig segle endarrera.

E. PARÉS I GRAS.

masc esplèndida, i les senyoretetes Escuté i Garcia, *Conxita* i *Agustina*, respectivament.

El públic rigué gairebé durant tota la representació, passant unes hores delicioses. Sovint es desfermà amb aplaudiments sorollosos, manifestant el seu entusiasme per l'obra i pels seus interpretadors. Fou tot un èxit per la Secció d'Art Escènic.

AUDICIÓ MUSICAL

Del concert realitzat la vetlla del dimarts dia 28 per diversos elements, remarcarem la comesa de les senyoretetes Bartrés i Ros executant en el piano, a quatre mans, l'obertura de *Fidelio* de Beethoven i la marxa de Tannhäuser de Wagner; l'excel·lent violinista senyoreta Rotondo; les cançons catalanes per la senyora Ramoneda de Ruiz, i el senyor Gras, i el quintet “Catalonia”, que interpretà obres de Granados, Albéniz i Chopin.

FESTIVAL DE LES SECCIONS

Es realitzà el dijous dia 30, a la vetlla.

L'Atlètic presentà els germans Artur i Roe Bonafont en un bonic assalt a floret, altre assalt a bastó, una exhibició de claves a càrrec de la senyoreta Bonafont, i dues exhibicions de boxa en una de les quals prengué part el boxador professional Joaquim Valls, compatrietà nostre.

La Secció d'Art Escènic representà discretament la xamosa comèdia en un acte d'Avel·lí Artís, retolada “L'eterna qüestió”.

Acabà l'acte l'Orfeó Català que dirigeix el mestre Sunyer, amb unes quantes cançons del seu conegut repertori.

Hi hagué aplaudiments a dojo per a tots.

AUDICIÓ DE SARDANES I APAT POPULAR

El diumenge dia 3, al matí, hi hagué l'audió i ballada de sardanes. La Cobla Empordanesa les executà (sis) i foren ballades per numerosos entusiastes que hi gaudiren de debò.

Després de les sardanes tingué lloc l'apat popular del qual participaren uns 150 comensals. En Lluís Ros feu les delícies dels concurrents recitant versos humorístics de la seva collita, al·lusius als homes i coses del Casal.

FESTIVAL DE LA MAINADA. — FINAL

La tarda del mateix dia fou dedicada als nostres infants.

Hi hagueren sortides, jocs de prestidigitació, carreres, salts, i concursos. Grans i petits participaren de la festa inundats d'alegria i de satisfacció.

A la nit es elogieren els actes de la matèixa fairsó amb què hom els inicià, go és: amb ballaruga. I fins un altre any.

LES FESTES DEL CASAL CATALÀ

COMENCEN LES FESTES

Indiscutiblement, sempre que volem trampar el nostre esperit en el record de la pàtria llunyana, ens cal concórrer als actes que realitza a Buenos Aires el benemèrit Casal Català. Mai cap altra entitat ha pogut disputar-li amb èxit, aquest privilegi. Sovint havem vist l'anunci de festes i d'actes als quals s'ha volgut donar aire catalanès, però mai no havem vist que hagin reeixit, ans s'han realitzat en un ambient de mareada indiferència quan no de continguda hostilitat; sempre, però, dins la fredor més palesa. I és que al Casal Català, malgrat tot el que es digui en contra, hi ha el caliu, la lleïvor, l'entusiasme i l'ànima de la col·lectivitat. Hi ha, demés, un ideal, car sense una idealitat que la impelleixi rarament triomfa una institució catalana a l'estranger. Si no fos aquest ideal del qual parlem, no en faria poc de temps que del Casal, amb les vicissituds que ha passat, no se'n cantaria gall ni gallina, car no és una entitat que compti amb mitjans materials folgats com és ara la possessió d'edifici propi o l'ingrés de sumes provinents de subvencions i altres recursos, de vegades no gaire recomenables, amb què anivellen el pressupost altres entitats catalanes.

El Casal no té més ingressos que els que li proporcionen els seus associats amb la quota mensual ordinària i amb el producte de festes i esbarjos lleïts. Allí on no arriben les finances de l'entitat hi arriba l'entusiasme i l'amor dels socis pel Casal. I això només ho pot aconseguir una institució que sigui espill de virtuts patriòtiques, un Casal mantenidor i propagador de l'esperit pairal dels seus associats.

* * *

El comentari precedent ens ha estat suggerit davant la felig realització de les festes suava celebrades pel Casal Català, recordant les tradicionals festes majors de Catalunya, les quals han aconseguit un èxit superior al que de bell antuvi hom calculava.

El local que avui ocupa el Casal és ample i espaiós. Molt més ho és si hom té en compte que les festes han estat realitzades dins l'envelat que hom bastí en els grans patis de la institució. Així i tot, la gran concurrència que hi acudí atreta per l'originalitat dels actes realitzats, no s'hi mogué amb gaire desembràs.

Les festes s'iniciaren la vetlla del dissabte 25 de setembre amb una audió de balla anties i moderns, alternats, que foren el gaudi de mants conacionals que es deleïtaren oïnt o ballant aquells valsos desenfrenats, aquelles americanes llugoroses o aquelles masurques i polques saltirones, de deu, quinze, vint anys enrera, amb la consegüent subhasta de la toia i els valsos de casats i solters. La sardana hi fou també honorada, tocada amb els típics instruments i ballada per entusiastes i denses anelles.

PARTITS DE FÚTBOL

El diumenge 26 al matí s'efectuà en el camp de esports que l'Atlètic té a Avellaneda un partit de fútbol entre el primer equip de l'Atlètic Casal Català amb el d'igual categoria del Club comercial “Serra Llós”, el qual fou batut en bona llei pels nostres, que s'adjudicaren una formosa copa. Després d'aquest partit se'n jugà un altre de xiroi entre un equip de veterans del Casal i el guanyador de la copa.

REPRESENTACIÓ TEATRAL

El mateix dia a la tarda i en l'escenari que hom bastí al fons de l'envelat s'hi representà la comèdia en tres actes d'Albert Llanes “Don Gongalo, o l'orgull del ge”, per elements de la Secció d'Art Escènic del Casal.

La interpretació que va obtenir aquesta bonica comèdia fou realment admirable. És clar que individualment hom podria assenyalar algunes falles, però en conjunt ja no es pot demanar més, tractant-se d'aficionats.

El Nasi, a càrrec d'En Vallbona, fou ben dit i executat sense enfarregs ni excessos còmics. Don Gongalo, trobà en l'Aragonès fidelitat interpretativa, aplom i justesa. El notable aficionat que és l'Oró es manifestà interpretant excel·lentment l'eixelebrada figura del Bieló. En Botella ens donà un *Lluïset* acceptable. Don Rafael tingué un interpretador correcte en l'aficionat Casades. L'Agustí fou un *Don Manuel* notabilíssim, i En Masó jugà molt bé la seva part de *Tòfol*. Els senyors Casanoves i Giron cooperaren al conjunt. La part femenina fou interpretada per la senyora Sabatés, una *To-*

N O T Í C I E S

L'ONZE DE SETEMBRE, ENGUANY

La luctuosa data ha estat commemorada per diverses institucions catalanes amb actes d'afirmació patriòtica.

Ultra el Casal Català de Buenos Aires, del qual parlarem en el número proppassat, realitzaren vetllades: El Centre Català de Mendoza, de la qual remarcarem la participació de l'Orfeó dirigit per la senyora Icart de Rodríguez que cantà, entre d'altres composicions, "La balanguera", del mestre Vives, amb lletra de Joan Aleover; N'Antoni Fajardo, qui feu un discurs al volt de l'efemèrides, i altres elements que recitaren poesies i cantaren cançons catalanes: el Centre Català de Rosario, suava convertit al centre de la pàtria, es veié envaït totalment per una gran gernació que ovacionà fortament tots els números del programa, del qual havem de remarcare la representació de "Mestre Olagner" pel senyor Farré, el discurs del president de l'entitat, l'audició de música catalana pel Quartet que dirigeix l'excel·lent violinista, el mestre Güell, el cant de "L'Emigrant" per un grup de cantaires sota la direcció del mestre Zoppetti, entusiasta compatrietà, i la recitació de la bellíssima poesia "11 de setembre" de J. M. de Sagarra, pel senyor Ivern; El Centre Català de Cultura de La Plata, amb la representació de l'episodi "Jordi Erin", pels senyors Fàbregas i Serres, i discursos a l'entorn de la gesta heroica pels senyors Enric George i Joaquim Gost.

* * *

Les notícies que tenim de Barcelona són que malgrat la prohibició de retro home-

natge als màrtirs de 1714, simbolitzats en l'efigies del conseller Casanova, el públic, en passar per davant el monument, es descobria la festa en silenci, però la policia anava detenint a tothom. Com que no hi hauria hagut prou presons per a encabir la gent que malgrat la imminent detenció que els esperava continuava passant i descobrint-se respectuosament, interceptaren el pas del públic mitjançant un cordó de guàrdies a cada cantonada. Així i tot la gent que passava en tramvies i omnibus complia la consigna i era detinguda. Un cas còmic el donà un ciutadà nord-americà que viatjava en un tramvia i que per comoditat portava la testa descoberta. La policia, prenent-lo per separatista, el detingué malgrat de les protestes d'innocència que feia l'interessat, no comprenent per què l'agafaven.

CAMI DE PRESID

Ratificada pel Suprem la sentència que els imposà el Consell de guerra, comencen d'ésser trets de la presó de Barcelona un romanien, els nobles ciutadans i patriotes exemplars acusats d'intent de regicidi contra En Llapissera.

El telègraf ens ha assabentat el trasllat dels nostres caríssims amics Jaume Compte i Marcell Perelló al presidí del Dueso (Espanya). Els demés companys seran, també, trets de la pàtria, pròximament.

Allà on els portin els acompanyarà a uns i altres el nostre pensament i la nostra ànima.

EL CASAL CATALÀ DE MONTEVIDEO

Notícies arribades de l'altra banda del Plata ens informen de l'èxit aconseguit

pel Casal Català en la festa que tingué lloc en el "Victoria Hall" la vetlla del 18 de setembre.

Després d'un vibrant discurs del president senyor Panedes exposant el programa cultural i patriòtic de l'entitat, fou representada l'obra en tres actes de J. Got Anguera "La bogeria", la qual agradà moltíssim i foren llargament aplaudits els seus interpretadors.

L'Orfeó, que es presentà per primera vegada, assolí un èxit immens. Sota la direcció del mestre Aparicio, va cantar l'himne uruguayà, "Els segadors" i "Les Flors de Maig", i obtingué del públic veritables ovacions per la notabilíssima comesa.

En conjunt fou un veritable esdeveniment que posa en molt bon lloc al Casal i a la seva actual junta directiva, a la qual fem arribar la nostra felicitació i l'encoratgem a què prossegueixi aquestes vetllades purament catalanesques.

EL LLIBRE CATALÀ A AMERICA

Es a l'Argentina el compatrietà J. M. Cruzet, representant de cases editorials de Barcelona, qui ha vingut a estudiar la possibilitat d'establir a Buenos Aires una llibreria, l'objecte bàsic de la qual fóra la difusió de les obres catalanes.

Havem tingut el goig d'estrenyar-li la mà en la nostra redacció, i havem escoltat del seu propi llavi els projectes que l'han portat a aquest país, el principal dels quals és, com havem dit, la difusió en forma sòlida i pràctica del llibre català.

No cal dir com li havem ofert tot allò que estigui al nostre abast, per tal d'ajudar-lo en aquesta seva empresa d'innegable importància patriòtica i cultural.

GERMANOR MUTUALISTA

Aquesta nova secció permanent del Casal Català va organitzar una vetllada benèfica durant la qual foren representades les obretes "La barca", idíl·li líric d'Apel·les Mestres i Enric Morera, i "Roses de tot l'any", diàleg de Juli Dantas. En la primera prengueren part la senyoreta Escuté i els senyors Leonart, Vallbona i García, i un sextet dirigit pel mestre Sunyer. Foren sorollosament aplaudits per la brillant interpretació que en feren.

"Roses de tot l'any" fou dit de faiso impecable per les senyores Santos i Ros de Martínez que en feren una veritable creació.

Per últim, la secció de senyoretetes de l'Orfeó Català va cantar, dirigida pel mestre Sunyer, "La nit de l'amor" (Morera), "Barcarola" (Weber) i "Tot d'oració" (Pep Ventura), essent aplaudides per l'auditori.

NOVA ENTITAT

Hom diu que a Tucuman s'ha constituït una entitat catalana amb el nom de Casal Català.

BELLS INDRETS DE CATALUNYA

BRUC DEL MIG. — Detall de la població.

Desitjaríem poder confirmar aquesta notícia si és que la nova institució respon, com és d'esperar, a l'esperit nacional de Catalunya.

ARTISTES CATALANS

L'èximi pintor català Miquel Viladrich, resident a Buenos Aires, ha fet una exposició de les seves obres en el saló dels "Amigos del Arte".

L'art del nostre compatriota ha suscitat novament els comentaris i les polèmiques de les seves exposicions anteriors.

Hom diu que En Viladrich s'està preparant per a emprendre un viatge als Estats Units de Nord-Amèrica per tal d'exposar les seves obres a les principals ciutats d'aquell país.

* * *

En Ramon Subirats, que aconseguí suar un gros triomf a Xile, és a Mendoza ultimant algunes obres que li encarregaren. Ha obert una exposició dels seus estupendos dibuixos al carbó que tant de nom li han donat, en els salons de la Casa de Simone. Li augurem un nou èxit.

ELS CATALANS D'ARRECIFES

El Casal de Parla Catalana d'Arrecifes, organitza per als dies 23 i 24 d'aquest mes la seva Festa Major. Hi haurà: concert, funció teatral, banquet popular, sardanes i balls.

Els desitgem que tinguin l'èxit de l'anys passat o més, si és possible.

SARDANES PER LA COBLA

El dia de Tots Sants s'efectuarà en els jardins del Casal Català una audició selecta de sardanes a càrrec de la Cobla Empordanesa.

Hi haurà concurs de sardanistes i hom premiarà la colla que es faci més albiradora per la perfecció, ritme i seriositat en què balli.

Aquesta audició promet esdevenir una festa importantíssima, car hi ha molt d'entusiasme per a concurri-hi.

D'ELECCIONS

El Consell Directiu del Centre Català de Mendoza, ha quedat constituït així: R. Rodríguez-Roy, president; Emili Ventura, vice-president; E. Palou-Claramunt, secretari; Jesús Palou, vice-secretari; Josep Rovira, tresorer; Josep Manen, comptable; Ramon Cercós, Josep Sardà i Joan Robert i Joan Parera, vocals; Benet Farrés, bibliotecari.

El del Club Català de Córdoba, així: Josep Sansi, president; Joan Rabassa, vice-president; Pau Iglesias, secretari; M. Puigdel·lívol, vice-secretari; A. Montserrat, tresorer; F. Mesquida, comptable; J. Ferrer, Josep Capell, Pere Martí, Joan Albó, Jaume Gel i Albert Muntó, vocals; Miquel Méndez, bibliotecari.

Consell Consultiu: Ernest Soler, Emili Pujol, Magí Planas i Lleó Reig.

EL DIA DEL PRESONER CATALA

Suma anterior \$ 1.403.26

Aportacions de la capital:

Joan Boixadera, \$ 10.— Emili Puig, 10.— Daniel Cuspinera, 5.— Pere Ubach, 2.— Albert Comas, 5.— J. Paibou, 10.— Didac Gadilla, 5.— Carles Rodó, 5.— R. Genesà, 10.— Manuet Girbau, 5.— Miquel Pantebre, 10.— Valentí Gras, 6.— Josep Aljmirà, 20.— Ramon Cosany, 5.— Quintí Sardà, 10.— Tomàs Grinyó, 5.— X. X., 2.— Dr. Risso Domínguez, 2.— T. B. G., 10.—

De Córdoba:

José Sansi, \$ 10.— Jaume Gel, 5.— Valentí Prat, 10.— F. Albó, 1.— J. Badiella, 5.— Josep Capell, 5.— J. Sagalà, 5.— Ernest Soler, 10.— Ramon Mata, 5.— Lleó Reig, 5.— Emili Torres, 2.— Pere Martí, 2.— E. Escolà, 1.— Joaquim Coll, 2.— J. Planas, 2.— Joan Albó, 10.— P. Mesquida, 10.— Josep Pagan, 5.— Josep Mingot, 5.— Dimas Ferrer, 3.— Joaquim Ferrer, 3.— R. Pellizzolli, 5.— Casimir Soler, 2.— Pau Iglesias, 2.— Miquel Méndez, 5.— Albert Muntó, 2.— Joan Rabassa, 10.— V. Almirall, 3.— A. Montserrat, 2.— M. Puigdel·lívol, 2.—

De Salta:

J. Sagarra i Sagarra, \$ 10.— J. Camús, 10.— Paulí Subirana, 10.— Antoni Canudas, 6.— Joaquim Grané, 5.— Miquel Masip, 5.— M. Riba-Vilaregut, 2.— Ramon Asencio, 2.— Josep Nives (Coronel Moldes), 7.—

De Saenz Peña (Chaco):

Germanor Catalana, \$ 15.— Ramon Ferrarons, 5.— Jaume Graells, 5.— R. Balagueró, 5.— I. Vda. de Pujol, 5.— Ignasi Pujol, 5.— Josep Pujol, 5.— Josefa Pujol, 5.—

De Reconquista (Santa Fe):

Emili Grimal, \$ 5.— Miquel Roca, 5.— Alfons Viarnés, 5.— Antoni Pagès, 5.— Josep Robert, 5.— Raul Castetx, 5.—

De Concordia (Entre Ríos):

Domènec Torres, \$ 4.— F. Cortina, 3.— J. Canyella, 5.— Oscar Torras, 0.50. Raul Torras, 0.50. Jaume Vilalta, 10.— Lluís Vilalta, 5.— Joan Sala, 5.— J. Tresceres, 5.— A. Gibert, 1.— Joan Gibert, 2.— Joan Espinós, 1.— Artur Rius, 3.— Joan Pascual, 2.— Lluís Pascual, 3.—

De Bigand (Rosario):

José Espert, \$ 10.— Miquel Queralt, 1.— Pau Porta, 1.— Salvador Esteve, 1.— Josep Terré, 1.— Dolores d'Espert, 5.— Jacint Faura, 1.— Josep Català, 2.— F. Català, 5.—

De Río IV (Córdoba):

Catalans de Río IV, \$ 200.—

Varis:

Catalans de Bartolomé Mitre, \$ 15.— Ernest Séculi (San Luis), \$ 5.— Mi-

quel Angel Tarsol (Victoria), 4.—

Aportacions de Mendoza:

P. Pagès-Suñol, \$ 56.— Josep Manen, 20.— Emili Ventura, 30.— Ramon Fitó, 20.— Joan Blay, 10.— Centre Català, 30.— Art Escònic, 10.— R. Rodríguez-Roy, 20.— Emili Palou, 5.— J. Mas-Xarrié, 10.— Bonaventura Reig, 4.— Andreu Ferrer, 10.— E. N., 5.— B. Farrés, 10.— N. Fornés, 10.— Josep Sardà T., 10.— J. Garrigu-Parés, 10.— M. Fà, 5.— Josep Buyé, 5.— Vicens Ribas, 5.50. Pere Farré, 20.— Aníols Pujol, 10.— A. Rosich, 5.— P. Pagès-Oliver, 5.— S. Badia, 5.— Autònom Sardà, 5.— A. Vendrell, 5.— Joan Martí R., 20.— A. Secall-Grau, 2.— M. Pascual-Andreu, 2.— Eduard Pujol, 5.— M. Fabuel, 3.— Rosend Argall, 5.— Josep Ros, 5.— R. Matas, 3.— R. Gibert, 10.— Francesc Rossell, 5.— Sebastià Ayxellà, 2.— Ricart Morgui, 5.— R. Subirats, 10.— Josep Pausirerol, 10.— Fidel Roig, 5.— Armengol Muntó, 5.— Josep Martí, 5.— Vicens Martínez, 1.— Lluís Alsina, 2.— Antoni Grau M., 30.— Cinta Corts, 1.— Jesús Palou, 5.— Bibià González, 5.— Joan Parera, 15.— Ramon Codina, 10.— Ramon Guastavino, 5.— Antoni Alsina, 30.— Joan Roig, 5.— Joan Pausirerol-Martí, 10.— Josep Pascual-Escuté, 5.— Francesc Pujol, 5.— J. R. G., 10.— Josep Carreras, 10.— Evarist Ubalde, 10.— Fermí Ventura, 5.— Pere Gras, 10.— Antoni Fajardo, 25.— Pere Criach, 5.— J. Barceló, 10.— Josep Aymerich, 20.— Jaume Farriol Sardà, 2.— Pescamona, 2.— A. Trinxeria, 5.— C. Trinxeria, 5.— M. Cort-Pi, 2.— T. Alsina-Roig, 2.— Antoni Sibecas, 5.— Jaume Prats, 5.80. C. de la F., 2.— Bernat Canyes, 2.— Frederic Domènech, 2.— Martí Sanfeliu, 5.— Màxim Rey, 5.— J. Farriol, 10.— Torrens Germans, 3.— Josep Rovira, 5.— Frederic Bertran, 2.— Josep Vila, 10.— Ramon Vericat, 10.— J. Cueuralla-Caulós, 5.— Dolors P. de Cueuralla, 5.— Guillelm Cueuralla P., 2.— Joana Cueuralla P., 2.— M. J. Cueuralla P., 1.— Joaquim Corts, 5.— Isabel G. de Corts, 1.— Joaquim Corts (fill), 1.— Aurora Corts, 1.— Amèlia Corts, 1.—

De Rosario:

Carles Rodó, \$ 10.— J. Zaragoza, 5.— Ramon Solsona, 5.— Maria Molins de Queralt, 5.— Ignasi Montané, 10.— Miquel Torres, 10.— Josep M. Pappaseit, 10.— Un patriota, 5.— Alfons Vendrell, 10.— Frutos Torres, 5.— Santiago Marin, 5.— Josep Galobart, 5.— Rafel Ivern, 5.— Danià Vila, 5.— Fidel Pinyol, 5.— J. Sabadell, 10.— R. Bertran-Soler, 10.— A. Riera, 4.— J. Nicolau, 5.— Pere Marquilló, 2.— Recollit durant la vetllada del dia 11 de setembre en el Centre Català: 360.—

LA GATA I EL BELITRE

CANÇÓ POPULAR

Allegret

De la ga-ta i el be-li-tre jo us di-ré lo que pas-sat.
 s'ha per-dut al-gu-na co-sa no sé qui l'haurà tro-bat.
 si han-rà si-gut el ca o la nyi-go nyi-go
 nyi-go si han-rà si-gut el ca a-quell que he-haurà tro-bat

De la gata i el belitre
 jo us diré lo que ha passat;
 s'ha perdut alguna cosa,
 no sé qui l'haurà trobat,
 si haurà sigut el ca,

a la nyigo, nyigo, nyigo,
 si haurà sigut el ca,
 aquell que l'haurà trobat.
 Ja respon una vellota:
 —Penso que haurà estat el ca;

jo a la gata no l'he vista
 ni sentida miolar.

Que si la puc atrapar,
 a la nyigo, nyigo, nyigo,
 Que si la puc atrapar,
 ai, ja me la pagarà.

Dones, bé estareu contentes
 ara que el ca se n'ha anat,
 atipareu bé a la gata
 que estigui grassa aviat;
 li donareu pa torrat,
 a la nyigo, nyigo, nyigo,
 i donareu pa torrat
 i amb oli ben suat.
 Faei fret o plogui o nevi,
 a defora em fan estar,
 sense veure, pobres dones,
 que el lladre no és el ca,
 sense llit, sense sopar,
 per la nyigo, nyigo, nyigo,
 sense llit, sense sopar,
 mal ofici és el ser ca.

Apiari FLOR de ROMERO

Enviant \$ 1.50 rebreu a correu seguit un paquet que conté un quilo de Caramels de Mel o de Mel i Xocolata. SÓN D'UN GUST EXQUISIT

Josep Ramoneda

Abellers:
 COLONIA ALVEAR
 Mendoza (F.C.P.)

Medrano 461
 Buenos Aires
 U. T. 0729, Almagro

FARMACIA CATALANA DEL DOCTOR VILAR

LABORATORI D'ANALISIS I ESTERILITZACIONS
 S'atenen demandes per la campanya, fent-se els enviaments amb tota regularitat, abonant l'import de la comanda

GARANTIA ABSOLUTA DE TOTES LES PREPARACIONS
 Venem AIGUANAF compost

ALSINA, 1202, CANTONADA SALTA
 Unió Telef. 3305, (Rivadavia) BUENOS AIRES

TALLER DE JOIERIA

GRAN ASSORTIT
 D'ALHAGES
 DE TOTES CLASSES
 A PREUS D'OCASIÓ.

ASSORTIT COMPLET DE
**COLLARETS,
 SAUTOIRS,
 AGULLES,
 ANELLS ETC.**

ACORDEM CRÈDITS

REFORMEM ALHAGES
 ESPECIALITAT
 EN TREBALLS FINS

ROIG

LIBERTAD 145 - 2^{on} pis
 U. T. 38 Mayo, 7100

Rosse
 Gior
 la perla perfecta

COLLAR
 POMPADOUR

Confiteria Catalana

Cerrito, 153

Unió Telefònica 4571, Rivadavia
Coop. Telefònica 2918, Central

B^{mé} Mitre 2248

Unió Telefònica 8809, Mitre
Coop. Telefònica 2919, Central

FESTES DE TOTS SANTS

No oblidin els típics
PANELLETS

GRAN ASSORTIT

Vins especials per als Panellets:
Moscatell - Garnatxa i Oporto
- XAMPANY CODORNIU -

Els catalans de l'interior de la República poden celebrar igualment TOTS SANTS. Facin demanda i a correu seguit rebrau els articles que sol·licitin per ENCOMIENDA POSTAL.

OLIS SUPERIORS

"L'Atlántida"

DE

J. CABRÉ i Cía.

Est. Unidos, 1599

(CEVALLOS).

Un. Tel. 37, Rivadavia 6752

OLIS SUPERIORS

TINTORERIA "MARIN"

De JOAN PELLICER, Tintorer colorista

Casa especial per tenyir i netejar tota classe de roba. Procediments moderns. Netegem en sec sense que tornin a sortir les taques. Serveis en 24 hores. Planxem robes al moment. Tenyim de negre a qualsevol color.

BUENOS AIRES

Casa Central: VIAMONTE 1380, U. T. 37, Rivadavia 3756
Sucursal i Fàbrica; BAIGORRI 191, U. T. Buen Orden 1668

MATALASSOS a l'estil català (REFORMA I VENDA)

Gran assortit de tot el que pertany al ram
Encàrrecs per carta o personalment

D. VALLBONA

PAVON, 4125
BUENOS AIRES

La Casa dels Cargols

JOAN RUSSINYOL, Sarmiento 1517

U. T. 38, Mayo 6799 - C. T. 1350, Central

Especialitat en Cargols
de ferro i bronze per a
metalls

FILFERRO d'ACER per a RESSORTS

PEDRES D'ESMERIL

Bulons per a Automòbils
de totes marques

Fibra en xapes i barres
i tot allò necessari per a foradar,
roscar i rectificar

Fabrica de Camises
"La Esmeralda"

ENRIC RODÓ

ESMERALDA, 492

Sucursal: Corrientes, 1260

Buenos Aires

**Venda directa
al consumidor.**

Per CAMISES de resultat ex-
cel·lent: Per gènere de punt
Català i per tota mena d'ar-
ticles de Camiseria, visiteu
sempre "La Esmeralda."

"Bodegas RESPLANDOR"

... (Pagès, Aymerich i Cia., MENDOZA) ...

COMPATRICIS: Si voleu beure bon vi
exigiu al vostre proveïdor que us serveixi
el de marca **RESPLANDOR**.

Unics representants a Buenos Aires:

... **ROVIRALTA i Cia.** ...
1247, Campichuelo, 1249 Un. Telef. 1446, Chacrita